

Використання компетентнісних завдань в освітньому процесі для розвитку предметної грамотності учнів

Людмила ВОЛОШИНА, директор
Балаклійського ліцею № 1 ім.О.А.Тризни
Балаклійської міської ради Харківської області

Участь у проєкті

3 2019 року

- Опрацьовано результати дослідження PISA щодо об'єктивного визначення рівня досягнень читацької, математичної та природничо-наукової грамотності українських учнів у контексті міжнародних освітніх критеріїв
- Проведено порівняльний аналіз ефективності української освітньої системи з системами інших країн-учасниць
- Вивчено досвід світових лідерів у освітній галузі щодо формування читацької, математичної та природничо-наукової компетентності
- Спрямовано діяльність закладу освіти на максимальне використання передових освітніх практик для змін у системі освіти й переходу до школи компетентностей, потрібних у XXI сторіччі

Участь у проєкті

2019-2021

**Створення
творчої
групи**

**Розробка
етапів
впровадження**

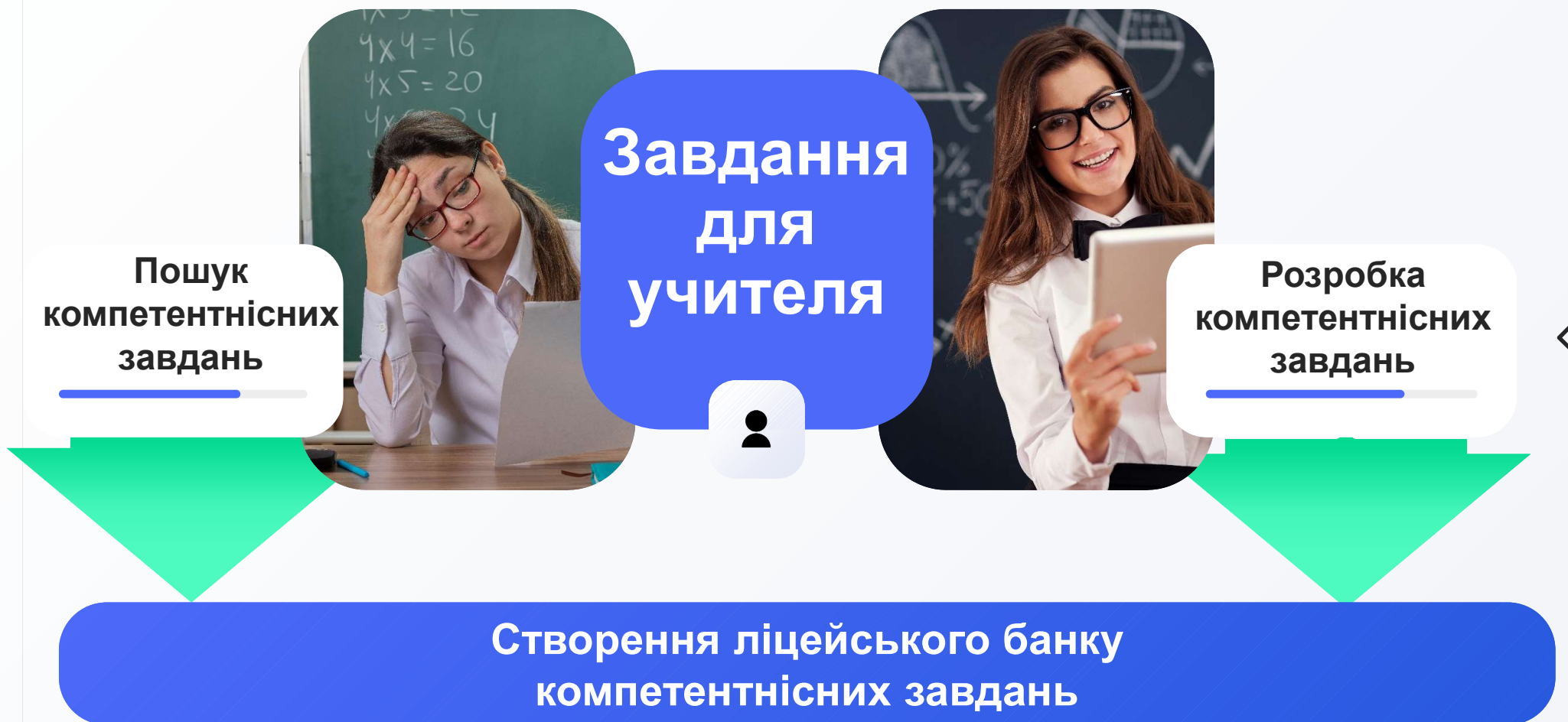

**Розробка
рекомендацій**

**Об'єднання
загальних зусиль
навколо
спільної мети**

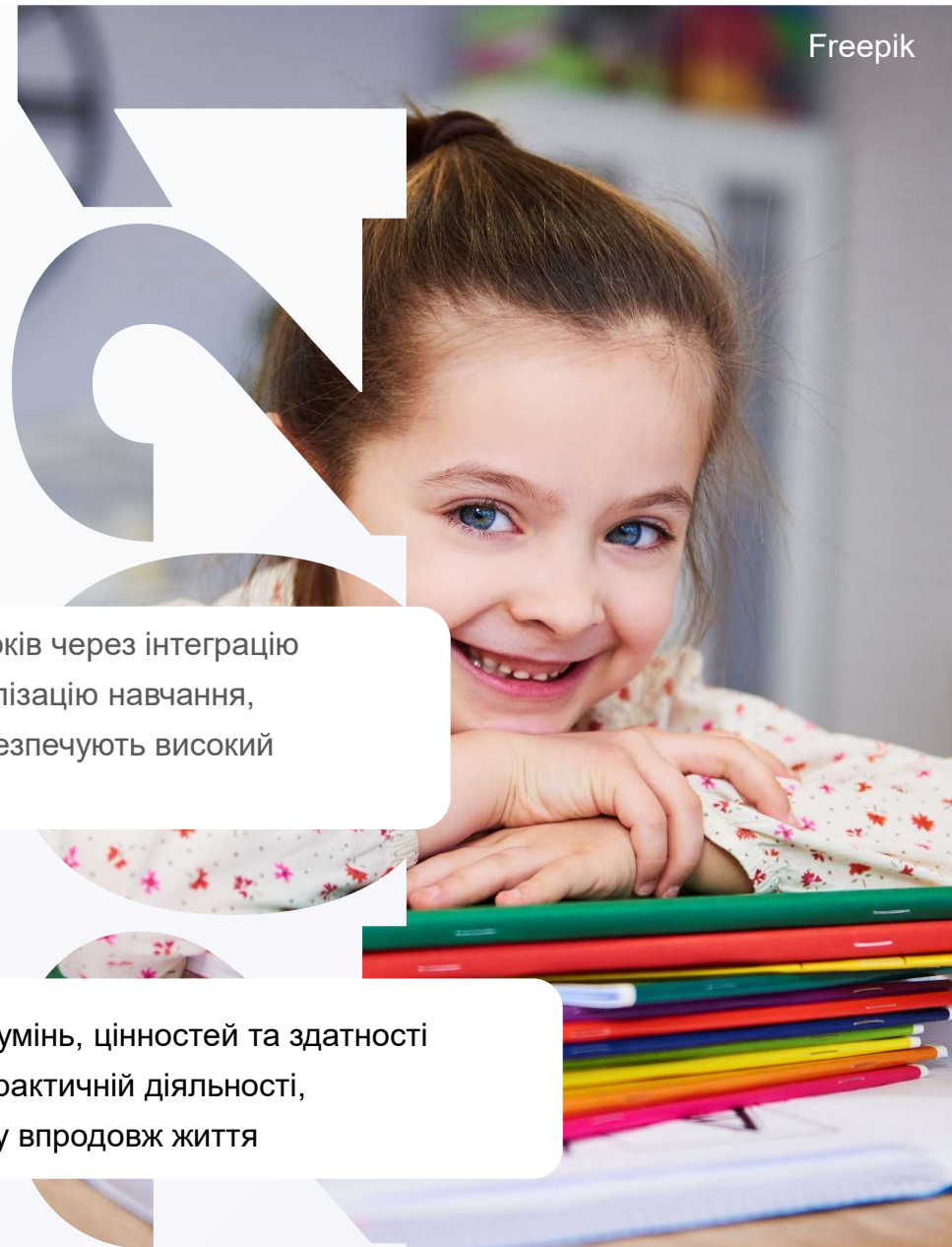
Використання компетентнісних завдань

Провідна ідея

Посилення практичної спрямованості уроків через інтеграцію системно-діяльнісного підходу, індивідуалізацію навчання, використання методів і прийомів, що забезпечують високий рівень мотивації учнів

Суть

полягає у формуванні необхідних знань, умінь, цінностей та здатності застосовувати їх у процесі пізнання й у практичній діяльності, вибудовувати власну траєкторію розвитку впродовж життя

Структура компетентності

Перелік дій та вмінь

Уміти

- ✓ Вирішувати проблеми
- ✓ Використовувати власний досвід
- ✓ Упроваджувати самоосвіту
- ✓ Спрямовувати себе на саморозвиток

Шукати

- ✓ Добувати інформацію
- ✓ Уміти працювати з документами та класифікувати їх
- ✓ Консультації в експерта
- ✓ Працювати з різними базами даних

Думати

- ✓ Критично мислити
- ✓ Мати власну позицію
- ✓ Оцінювати соціальні звички (здоров'я, споживання, середовище)
- ✓ Оцінювати твори та явища

Співпрацювати

- ✓ Уміти працювати в групі
- ✓ Уміти приймати рішення
- ✓ Уміти домовлятися
- ✓ Уміти залагоджувати суперечки
- ✓ Уміти уникати конфліктів
- ✓ Уміти ефективно спілкуватися

Братися за справу та адаптуватися

- ✓ Уміння нести відповідальність
- ✓ Уміння самоорганізації
- ✓ Уміння знаходити нові рішення
- ✓ Уміння гнучко реагувати на зміни
- ✓ Стресостійкість

Freepik

Компетентності читацької грамотності

- визначати головну думку тексту помірного обсягу;
- розуміти смислові зв'язки або пов'язувати значення в незначній за обсягом частині тексту, коли інформація не є очевидною й передбачає формулювання простих висновків та/або коли в тексті є інформація, яка відволікає увагу;
- вибирати сторінку електронного тексту й заходити на неї, керуючись явними підказками, знаходити один чи більше фрагментів інформації на основі кількох, частково неявних, критеріїв;
- пояснити загальну мету помірного за обсягом і прозорого за змістом тексту чи призначення конкретних його деталей;
- пояснити прості візуальні чи графічні особливості тексту;
- порівнювати певні міркування й оцінювати те, що їх підтверджує, спираючись на короткі, явні твердження;
- включати порівняння або протиставлення на основі однієї якоїсь характеристики в тексті.

Джерела вимірювання

ЧИТАЧ

ТЕКСТ

ЗАВДАННЯ

Спрямування роботи вчителів

PISA
UKRAINEСтворення
умов для
формування
предметних
компетент-
ностейДобір
текстівРозробка
завдань

Аспекти тестування природничо- наукової грамотності

PISA
UKRAINE

Контексти	Особисті, локальні/національні й глобальні проблеми, сучасні та історичні, які потребують певного розуміння науки й технології
Знання	Розуміння основних фактів, понять і пояснювальних теорій, на яких ґрунтується наукове знання. Таке знання включає в себе знання природного світу й технологічних артефактів (знання наукового змісту), знання про те, яким чином наукові ідеї виникають (знання процедур), і розуміння логічного обґрунтування цих процедур та обґрунтування щодо їх використання (епістемне знання)
Компетентності	Здатність пояснювати явища науково, оцінювати та розробляти наукові дослідження, науково інтерпретувати дані й докази
Ставлення	Типи ставлення до науки, позначені цікавістю до науки й технології, поціновуванням наукових підходів до дослідження, коли воно є доречним, а також сприйняттям й усвідомленням проблем, пов'язаних із навколишнім середовищем

Контексти оцінювання природничо-наукової грамотності

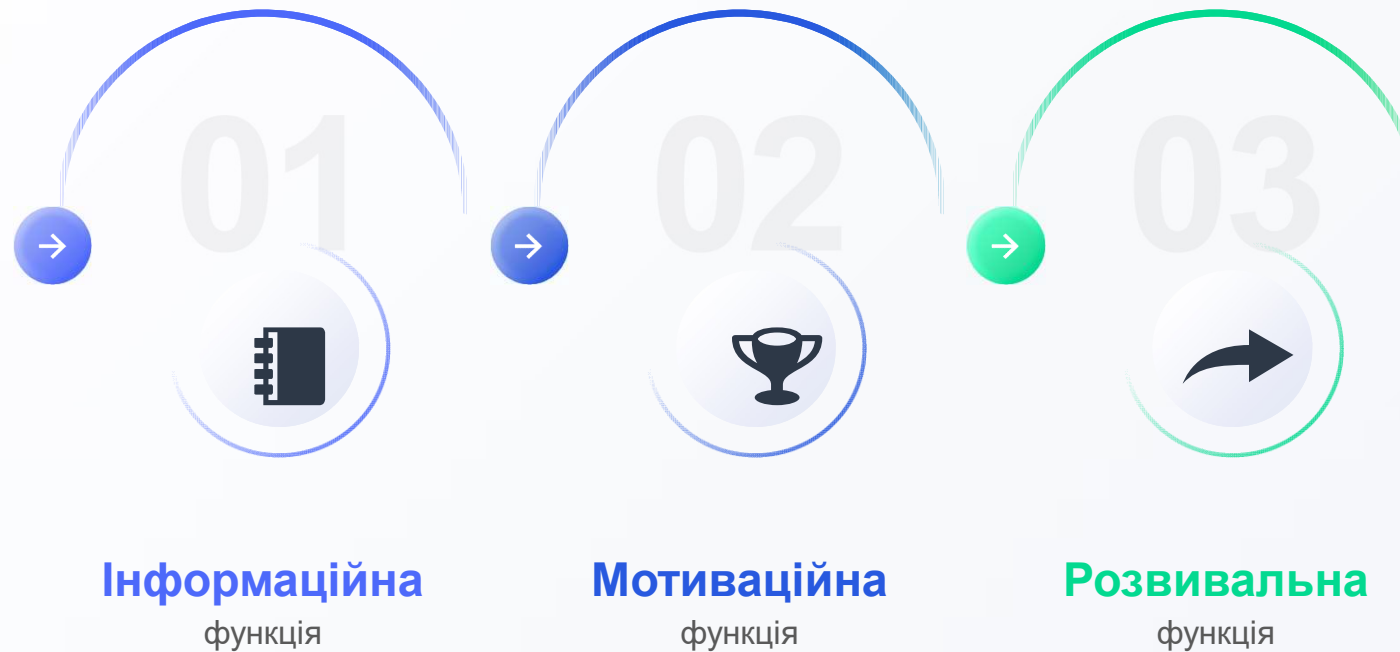
	Особистісний	Локальний/національний	Глобальний
Здоров'я та захворювання	Захист здоров'я, нещасні випадки, харчування	Контроль над захворюваннями, соціальна трансмісія, вибір продуктів харчування, здоров'я населення	Епідемії, поширення інфекційних хвороб
Природні ресурси	Використання матеріалів та енергії людиною в особистих цілях	Захист населення, якість життя, безпека, виробництво й розподіл харчових продуктів, енергозабезпечення	Поновлювані та непоновлювані природні системи, зростання світового населення, стале використання порід
Стан навколишнього середовища	Екологічно чисті дії, використання й утилізування матеріалів і пристроїв	Розподіл населення, захоронення відходів, вплив на навколишнє середовище	Біорозмаїття, екологічна стійкість, контроль над забрудненням навколишнього середовища, виробництво та втрати ґрунту/біомаси
Небезпечні явища	Оцінювання ризиків від вибору способу життя	Швидкі перетворення (наприклад, землетруси, складні погодні умови), повільні й поступові перетворення (наприклад, узбережна ерозія, відкладення осадів), оцінювання ризиків	Кліматичні зміни, вплив сучасних комунікацій
Межі науки й технологій	Наукові аспекти різних хобі, персональна техніка, музичні та спортивні заходи	Новітні матеріали, пристрої й процеси, генетична модифікація, медичні технології, транспорт	Вимирання видів, освоєння космосу, виникнення та структура Всесвіту

Спрямування учнів на вміння

>	Знаходити інформацію	Отримувати доступ до інформації й знаходити її в тексті Шукати й відбирати текст
>	Розуміти	Сприймати безпосереднє значення Інтегрувати значення й формувати умовиводи
>	Осмислювати й оцінювати	Оцінювати якість і достовірність інформації Осмислювати зміст і форму тексту Виявляти й долати суперечності

Функції сучасних засобів навчання

Засоби навчання містять

- цілісну систему завдань і вправ, доступних для учнів певної вікової категорії;
- диференційований матеріал з урахуванням рівнів розвитку дітей;
- раціональне співвідношення < завдань для тренування і творчого використання;
- завдання, що передбачають роботу в парі й групі, фронтальну та індивідуальну;
- завдання на вільний вибір тощо.

Нові ВИМОГИ ДО ВЧИТЕЛЯ

- успішно вирішувати свої власні життєві проблеми, виявляючи ініціативу, самостійність і відповідальність;
- усвідомлювати мету компетентнісно орієнтованого навчання;
- планувати урок з використанням усього розмаїття форм і методів навчальної діяльності і насамперед усіх видів самостійної роботи, діалогічних, евристичних і проблемних методів;
- пов'язувати навчальний матеріал з повсякденним життям та інтересами учнів;
- залучати до обговорення попередній досвід школярів;
- демонструвати учням рольові моделі на прикладі реальних людей, літературних персонажів;
- оцінюючи навчальні досягнення школярів, брати до уваги не тільки продемонстровані знання і вміння, а передусім здатність застосовувати їх у навчальних і життєвих ситуаціях.

Використання компетентнісних завдань сприяє

Забезпеченню якості освіти

Розвитку предметної грамотності учнів

Розвитку професійної компетентності педагогічних працівників

Забезпеченню впровадження компетентнісного підходу

Забезпеченню стресостійкості учнів

Покращенню результатів ЗНО <

Ефективній самореалізації в швидкозмінювальному інформаційному суспільстві

Покращенню результатів ДПА

Успішній соціалізації учнів

Підвищенню результатів навчальних досягнень учнів

Конкурентноспроможності випускників на ринку праці

Покращенню результативності участі в МАН, конкурсах, змаганнях

Наші контакти

Балаклійський ліцей № 1 ім.О.А.Тризни
Балаклійської міської ради
Харківської області

Адреса: вул. Соборна, 95,
м.Балаклія, Ізюмський район,
Харківська область, 64 207

www.balakliya-school1.edu.kh.ua/

+0380509840690

